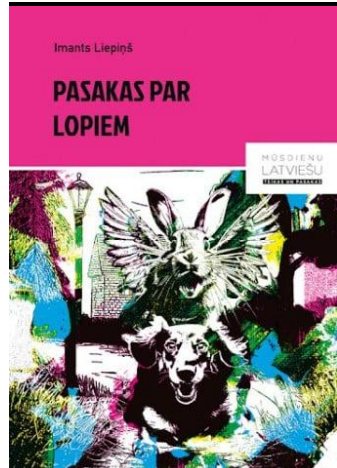

JAUNUMI - NOVEMBRĪ

Latviešu literatūra

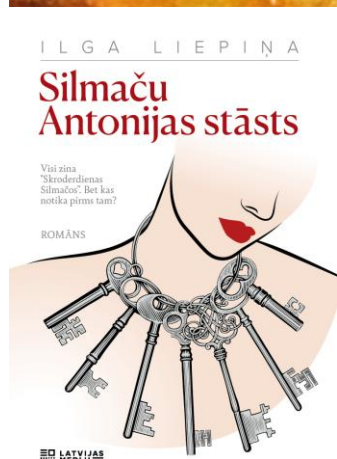
Liepiņš, Imants. Pasakas par lopiem : [mūsdienu latviešu teikas un pasakas] / Imants Liepiņš ; redaktore Evija Laganovska ; mākslinieks Jānis Esītis. - Rīga : Dienas Grāmata, 2025. - 142, [2] lpp. : ilustrācijas. - (Mūsdienu latviešu teikas un pasakas).

Stāsti par mūsdienu notikumiem, blēžiem un afēristiem, kas ietverti humoristiskos sižetos, ir viens no daudzajiem elementiem Imanta Liepiņa satīriskās prozas grāmatā "Pasakas par lopiem", kurā procesi mūsdienu Latvijā atainoti no ironiska skatpunkta. Andris Zeibots saka: Pasakas izvērstas bufonādes stilā, kur dzīvnieku maskas sedz komiskos personāžus, tiem darbojoties pārsvarā kriminālajos notikumos. Sižeti, lai arī rādās smieklīgi un ironiski, tomēr galu galā atsedz šolaiku sabiedrības drāmas. Neparastas un aizraujošas ir epizodes, kur ziņu dienestu informatīvais stils paradoksāli saplūst ar klaunādes un farsa elementiem, liekot mosties jaunai metavalodai".

Zebris, Osvalds. Dzīvs! : romāns / Osvalds Zebris ; redaktore Ieva Kolmane ; māksliniece Sarmīte Māliņa. - Rīga : Dienas Grāmata, [2025]. - 284, [3] lpp.

"Osvalda Zebra romāns "Dzīvs!" pamatīgi skrāpē nost patinu no vienam jaunlatvietim nācījas kultūras atmiņā uzceltā pieminēkļa. Galvenais varonis Fricis Treilands jeb Brīvēznieks lasītāju priekšā no mērnieka svešā zemē top par savas tautas etnogrāfijas pētnieku un folkloras vācēju. Taču neesiet maldināti, romāns nav par tautasdziesmu pierakstīšanu. "Dzīvs!", līdzīgi kā Umberto Eko "Prāgas kapsēta", sevī savij kosmopolītisku laikmeta garu ar spiegu stāstiem un varoņa personības tapšanu. Romāna varoņi tiek ierauti aizraujošā piedzīvojumā, meklējot savas saknes, īstus un neīstus cilvēkus, kā arī pasaules sākuma mītus, un tā norises vietas mainās no Maskavas un Iekškrīevijas guberņām līdz Kurzemes ciemiem un Daugavas ūdeņiem. Fricis Brīvēznieks romānā top dzīvs, tāpat kā dzīvas bija tautasdziesmas, kuras 19. gadsimta beigās viņš vāca." Gustavs Strenga, kultūras vēsturnieks.

Liepiņa, Ilga, literāte, bibliotekāre, 1959-. Silmaču Antonijas stāsts : romāns / Ilga Liepiņa ; literārā redaktore Inta Kārklīņa ; atbildīgā redaktore Linda Kusiņa-Šulce ; vāka dizains, maketētājs Indulis Martinsons. - Rīga : Latvijas Mediji, 2025. - 158 lpp.

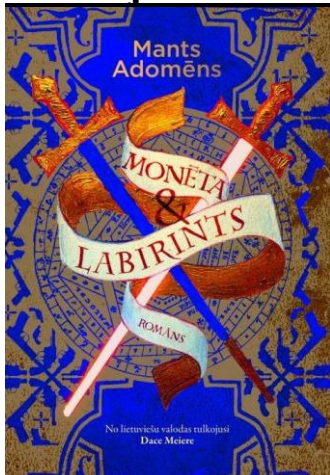
Bez Rūdolfa Blaumaņa luga "Skroderdienas Silmačos" noskatīšanās Jāņiem pietrūkst garšas. Tiesa, Silmaču Tonija – kā jau vispār sievietes, kuras bija devušas priekšroku par sevi vecākiem, turīgiem vīriem, – Blaumanim sevišķi nepatika. Ilga Liepiņa ļauj lasītājiem ieraudzīt citādu Antoniju – jaunu, izglītotu 19. gadsimta beigu sievieti, kura Silmaču saimniekā savulaik saskatījusi nobriedušu vīrišķību un uzticamu ceļabiedru. Uzzinām arī, kā attīstījies un kādēļ tik nelaimīgi pirms gadiem pārtrūcis Antonijas un Dūdara mīlasstāsts.

Zeibots, Andris. Kundziņsalas teikas : mūsdienu latviešu teikas un pasakas / Andris Zeibots ; redaktore Dace Sparāne-Freimane ; mākslinieks Jānis Esītis. - Rīga : Dienas Grāmata, 2025. - 189, [1] lpp. - (Mūsdienu latviešu teikas un pasakas).

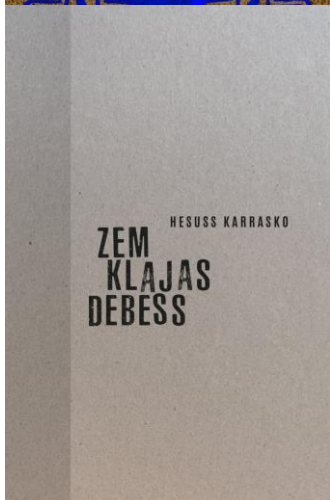
Jaunā grāmatu sērija "Mūsdienu latviešu teikas un pasakas" dodas pie lasītāja, sevī nesot sen apjaustu atskārtu, ka jebkura laika modernā cilvēka un pasaules attiecības ar to neizbēgamajām, palaikam nepieciešamajām, tomēr nereti arī grūti izturamajām sazobēm, iespējams, visprecīzāk savu būtību atklāj metaforiskās vīzijās, mīta struktūrā un pasakai raksturīgā nosacītībā. Lūgšana pret derdzruņiem : teika par aizplūstošo salu ; Standarta tautietis : nosaukšanas un pārkopēšanas teika ; Bezpersoniski steidzīgā telpa un jumtis : teika par valsts iestādi ; Mušmire : teika par apburto skaņu ierakstu pulti ; Jezga un jēga : teika par žurcībā kritušajiem ; Jupis vienādotājs : elles kārtības teika ; Savējiem neuzticis : raganas teika ; Vecmāmiņa Lutause - spēka zars : uzbrūkošo izteicienu teika ; Lēkme : vainas teika ; Auseklis - uguņu savaldītājs : nākamības atblāzmu teika ; Krītošo zvaigžņu seģene : ideoloģiju vērpšanās teika ; Marsatīce : teika par citu planētu stihijām ; Klaudzinātājs : teika par pašu par sevi saprotamo un tajā ietvertām naksnīgo brīdinājumu skaņām ; Bumbieru koks : sakņojuma nojausmas teika.

Ārzemju literatūra

Adomēns, Mants. Monēta & labirints : romāns / Mants Adomēns ; no lietuviešu valodas tulkojusi Dace Meiere ; redaktore Iveta Polkmane ; maketētāja Dace Polkmane. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2025. - 495, [1] lpp. - Bibliogrāfija piezīmēs: 492.-[496.] lpp.

Lietuvas drošības dienesta izlūks Toms Narvīds incognito seko sen atdzisušām pēdām. Pirms gada Nižnedvinskā, kas atrodas tuvu polārajam lokam, viņa skolotājs, priekšnieks un draugs Leons Nevardausks tika atrasts noslīcis upē. Pirmajā acu uzmetienā šī nāve izskatās pēc nelaimes gadījuma, taču ko šis FSB neieredzētais cilvēks viens pats darīja nomalā Krievijas provincē? Kāpēc nelaiķa kabatā ir atrasts belemnīta akmens, ko mēdz saukt par velna pirkstu? Kāds noslēpums ir iešifrēts dažās viņa atvilktnē atrastā manuskripta lappusēs? Aizdomas pastiprinās: no Lubjankas ar Maskavā strādājoša aģenta starpniecību negaidīti iegūtos materiālos ir minēta Krievijas aģenta nosūtīšana uz Nižnedvinsku darboties operācijā "Velna pirksts". Tā nu Toms patiesības meklējumos dodas labirintiskā ceļojumā cauri Krievijas tumsai un savai pagātnei.

Karrasko, Hesuss. Zem klajas debess : [romāns] / Hesuss Karrasko ; no spāņu valodas tulkojis Edvīns Raups ; literārā redaktore Sigita Kušnere ; mākslinieks Aigars Ozoliņš ; datorgrafiskais noformējums: Iveta Paegle. - Rīga : Jāņa Rozes apgāds, 2025. - 190 lpp.

"Zem klajas debess" ir apjomā neliels, taču ārkārtīgi intensīvs romāns. Tā īpašais spēks slēpjas valodā, kas ir dramatiski piesātināta, skarba un vienlaikus poētiska. Tekstā nav nekā lieka, viss – vide, personāži un notikumi – reducēts līdz minimumam un galēji atkailināts, stāsts attīstās lēni, uzburot arhaisku, uzlādētu, gandrīz fiziski sajūtamu atmosfēru, kas reibina un uzdzēn šermuļus. Kāds zēns bēg no vajātājiem pa vientuļīgu, saules izdedzinātu klajumu, pa dienu slēpjoties, tumsā turpinot ceļu, cīnoties ar slāpēm, izsalkumu un bailēm. Par laimi, ceļā sastaptais vecais, vārdos skopais kazugans uzņemas rūpes par bēgli, un viņu starpā izveidojas trauša uzticēšanās – neparasta parādība nežēlīgajā pasaulē, kur morāle un cilvēcība nepastāv. Kad vajātāji viņus panāk, abu dzīvība ir briesmās. Stāstam nav ne īsti sākuma, ne beigu, bet tā atstātā pēcgarša lasītājā dzīvo vēl ļoti ilgi. Kā apliecinājums autora talantam

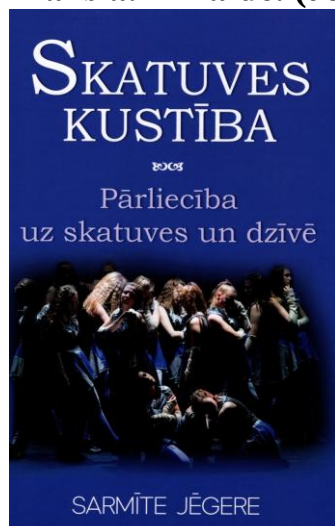

Kīfere, Lēna. Vestveli, 3. daļa. Karsti un auksti : [romāns] / Lēna Kīfere ; no vācu valodas tulkojis Bernards Kudiņš ; Emīla Garjāņa mākslinieciskais noformējums ; atbildīgā redaktore Agnese Strazdiņa ; literārā redaktore Klinta Mellupa ; maketētāja Baiba Lūsīte-Teikmane. - Rīga : Latvijas Mediji, 2025. - 413, [1] lpp.

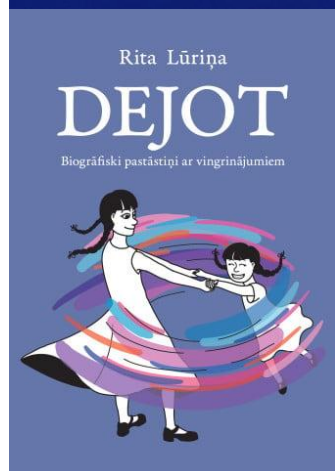
Kad cena par patiesību ir pārāk augsta... Helēna nespēj noticēt notiekošajam. Tieši tad, kad viņa beidzot rod drosmi novērsties no savas ģimenes un sapnis būt kopā ar Džesaiju šķiet rokas stiepiena attālumā, notiek nelaime - mīļotais tiek smagi ievainots. Kāds vēlas Džesu nogalināt, bet kāpēc? Helēna atkal dodas bīstamos patiesības meklējumos, un, jo tuvāk viņa nonāk pie atbildēm, jo biežāk nākas sev vaicāt, vai viņai un Džesaijam vispār ir kāda cerība uz kopīgu nākotni? Varbūt viņu mīlestība jau no paša sākuma bija lemta neveiksmei?

Nozaru literatūra

Māksla. Izklaide. (udk=7)

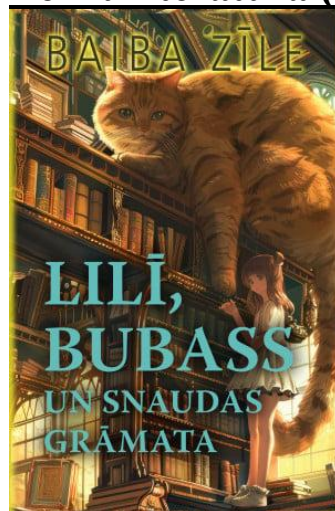
Jēgere, Sarmīte. Skatuves kustība : pārliecība uz skatuves un dzīvē / Sarmīte Jēgere ; redaktore Inta Kalniņa ; Liliņas Rimicānes mākslinieciskais noformējums ; Sandras Kaņepes fotogrāfijas tekstā ; Roberta Vidzidska fotogrāfija uz 1. vāka. - Rīga : Avots, [2024]. - 229 lpp. : ilustrācijas, tabula. - Bibliogrāfija: 228.-229. lpp. Grāmatā apkopoti ievērojamu dramatiskā teātra pedagogu teorētiskie atzinumi par skatuves kustības būtību un nozīmi jauno skatuves mākslinieku audzināšanā un pedagoģiskiem principiem to realizēšanā. Galvenais akcents tiek likts uz praktiskiem vingrinājumiem, kuri apkopoti autore un teātra kustības profesionāļu pieredze mūža garumā. Rokasgrāmata pašaudzināšanai, iepazīstot un paplašinot cilvēka iespēju robežas, kas noder amatierteātrī, vokāliem ansambļiem, biznesa cilvēkiem, uzņēmējiem, juristiem, skolotājiem, jaunajiem žurnālistiem, diplomātiem un citu profesiju pārstāvjiem.

Lūriņa, Rita. Dejoj : biogrāfiski pastāsti ar vingrinājumiem / Rita Lūriņa ; redaktore Jolanta Treile ; ilustrācijas: Kristaps Lūriņš ; maketētājs un vāka grafiskais dizains: Oskars Stalidzāns. - Rīga : Zinātne, 2024. - 153, [3] lpp. : ilustrācijas.

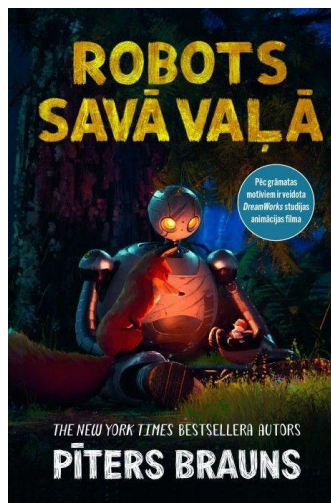
Biogrāfiskos stāstus var lasīt un var nelasīt. Arī vingrinājumus var darīt un var arī nedarīt. Viss ir nosacīts. Nevienam no vingrinājumiem autore nevar piesaukt savu autorību vai nepāprotami atsaukties uz radītāju. Dažiem no vingrinājumiem ir vairāk nekā simts gadu izcelsmes vēsture, daži variēti un transformēti atkarībā no konkrētā uzdevuma un vajadzības, un arī lasītājs var brīvi rīkoties. Jo vingrinājums ir darbība. Tā vienīgais uzdevums ir atbrīvot no nevarēšanas. Iemācīt daudzveidību. Un radīšanas prieku tad, kad vingrinājums apgūts.

Bērnu literatūra (J)

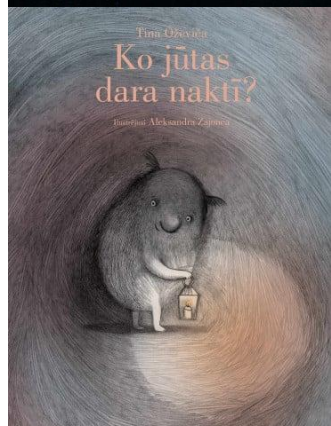
Zīle, Baiba. Lilī, Bubass un snaudas grāmata : [stāsts jaunākā skolas vecuma bērniem] / Baiba Zīle, [teksts], ilustrācijas ; Vitas Lēnertes grāmatas un vāka dizains ; redaktore Bārbala Simsone. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2024. - 101, [3] lpp. : ilustrācijas.

Izstaipījis ķepas, Bubass uzrunāja klātesošos. "Tātad tā. Policija nemūžam neatrisinās snaudas grāmatas lietu. Tā ir burrrvju grāmata, un tur pat kaķim jāsmējas, ka parasts cilvēks to saprastu. Skaidrs, ka šo lietu varam atrisināt tikai mēs".

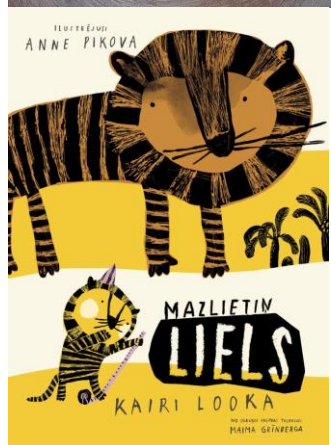
Brauns, Pīters. Robots savā valā : [romāns jaunākā skolas vecuma bērniem] / Pītera Brauna teksts un ilustrācijas ; no angļu valodas tulkojusi Dace Lorensa ; redaktore Diāna Romanoviča ; vāka dizainu adaptējusi Ilze Isaka. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2025. - 284, [3] lpp. : ilustrācijas.

Vai robots spēj izdzīvot savvalā? Kad robots Roza pirmo reizi atver acis, viņa atklāj, ka atrodas viena pati uz cilvēku neapdzīvotas salas. Viņa nezina, kā tur nokļuvusi un kāds ir viņas uzdevums, tomēr saprot, ka jādara viss, lai neaizietu bojā. Cīnoties ar spēcīgu vētru un bēgot no saniknotiem lāčiem, Roza atklāj, ka vienīgais veids, kā izdzīvot, ir pielāgoties un mācīties no salas dzīvniekiem, kuri sākumā viņu uzlūko ar aizdomām. Pamazām Roza iegūst jaunus draugus, un sala kļūst par viņas mājām. Taču tad viņas noslēpumainā pagātne atkal liek par sevi manīt. Sirsnīgs un spraigs romāns jaunajiem lasītājiem par tehnoloģiju un savvaļas dabas saskarsmi.

Oževiča, Tina. Ko jūtas dara naktī? : [izzinošs stāsts bērniem] / Tina Oževiča ; ilustrējusi Aleksandra Zajonca ; no poļu valodas tulkojusi Ingmāra Balode ; literārā konsultante Inga Karlsberga ; datorgrafiskais salikums: Iveta Paegle. - Rīga : Jāņa Rozes apgāds, 2025. - [69] nenumurētas lpp. : ilustrācijas.

Kur guļ Bezrūpība? Kāpēc Skumjām patīk nakts? Par ko sapņo Miers? Kā Vientulība pavada vakarus? Ko dara mūsu jūtas, kad iestājas nakts? Jo vairāk par tām zināsim, jo vieglāk būs saprast pašiem sevi!.

Looka, Kairi. Mazlietiņ liels : [stāsts mazajiem] / Kairi Looka ; ilustrējusi Anne Pikova ; no igauņu valodas tulkojusi Maima Grīnberga ; redaktore Inese Zandere ; dizaina adaptācija: Ūna Laukmane. - [Rīga] : liels un mazs, 2025. - 34 nenumurētas lpp. : ilustrācijas.

Mazais tīģeris priecīgi nosvin savu dzimšanas dienu ar draugiem, radiem, rotaļām un daudzām tortēm. Taču pēc ballītes, kad viesi ir aizgājuši, viņš kļūst skumjš. Tīģerēns pamana, ka svētras kažociņā ir mainījušās un domā par to, ka pieaug. Visi bērni to it kā grib - izaugt un baudīt pieaugušo cilvēku brīvību, un tomēr no tā arī baidās. "Man gribētos būt tikai mazlietiņ lielam!" tīģerītis satraucies saka mammai. Tīģerīša mamma mierina savu tīģerēnu un rāda, ka arī pieauguši tīģeri var dzīvot priecīgi - ka bērnu un pieaugušo pasaule ir viena, kopīga.

Jauniešu literatūra (P)

Hārgreiva, Kirana Milvuda. Leila un zilā lapsa / [teksts]: Kirana Milvuda Hārgreiva ; [ilustrācijas]: Toms de Frestons ; no angļu valodas tulkojusi Renāte Punka ; literārā redaktore Sigita Kušnere. - Rīga : Jāņa Rozes apgāds, 2025. - 246, [9] lpp. : ilustrācijas.

Lapsa attālumu nemēro kilometros. Viņa zina tikai to, ka atrodas tieši tur, kur tai jābūt. Lapsa pamostas, un sāk iet. Tikmēr Leila dodas savā ceļojumā, lai sastaptu mammu, ko uzskatīja par pazaudētu. Polārās vasaras bezgalīgajās dienās pasaule ir plaša, mežonīga un brīnumu pilna. Pāri ledum un jūrai, Leilas un lapsas piedzīvojumi vēl tikai sākas. "Leila un zilā lapsa" aptver vairākas mūsdienu sabiedrībā aktuālas tēmas – vēstījums neuzbāzīgi, tomēr spilgti un tēlaini aprāda, kādu ietekmi cilvēki atstāj uz dabu un apkārtējo vidi, ļauj ielūkoties varoņu iekšējā pasaulē, savstarpējās attiecībās, akcentējot līdztiesības un tolerances nozīmi, nepieciešamību atklāti pārrunāt sasāpējušas problēmas. Sižeta pamatā ir patiesss stāsts par polārlapsu Annu, kas septiņdesmit sešās dienās nogāja vairāk nekā 3000 kilometru no Norvēģijas salām līdz Kanādas piekrastei. Šis darbs sniedz patiesu literāru baudījumu, jo sarakstīts liriskā, skaistā un aizraujošā valodā, tas ir intriģējošs un spraigiem sižeta pavērsieniem bagāts.